

MINISTERSTWO ROLNICTWA I ROZWOJU WSI

Departament Strategii, Analiz i Rozwoju

00-930 Warszawa, ul. Wspólna 30, tel.: (22) 623 - 18 - 44; fax.: (22) 623 - 25 - 70
e-mail: SekretariatSar@minrol.gov.pl

Warszawa, dnia 12 września 2017r

Znak sprawy: ŻW.bhż.850.91.2017

Pani /Pan
Dyrektor Ośrodka
Doradztwa Rolniczego
wszyscy

W związku z sytuacją związaną z przypadkami zastosowania na fermach drobiu w Belgii i Holandii niedozwolonych substancji do ochrony przed pasożytami drobiu (fipronil), Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi zwraca się z uprzejmą prośbą o zwrócenie uwagi na przedmiotowy problem stosowania na fermach substancji niedozwolonych pracownikom ośrodków doradztwa rolniczego, którzy z kolei informowaliby o tym problemie rolników utrzymujących zwierzęta gospodarskie z których lub od których pozyskuje się żywność, w ramach prowadzonych rutynowo przez te jednostki działań (szkolenia, spotkania, targi, informacja na stronie „www” oraz artykuł w wydawanej gazecie).

Jeżeli chodzi o sam fipronil, to jest on silnie toksycznym biocydem o szerokim spektrum działania. Jest wykorzystywany do zwalczania szkodliwych owadów i pajęczaków takich jak mrówki, muchy, wszy, wszóły, kleszcze, karaluchy, roztocza, itp. W Polsce fipronil jest stosowany jako substancja czynna produktów biobójczych do stosowania w celu likwidacji insektów domowych, np. mrówek czy prusaków oraz w różnych preparatach weterynaryjnych, np. w obrożach dla psów. Aktualnie w kraju nie jest zarejestrowany żaden środek ochrony roślin zawierający w składzie fipronil.

Według ustaleń strony belgijskiej, źródłem zanieczyszczenia jaj drobiowych i mięsa mógł być produkt pn. „DEGA 16” stosowany do spryskiwania drobiu przeciw ptaszyńcowi kurzemu (*Dermanyssus gallinae*). Było to wynikiem nielegalnego dodania fipronilu do tego preparatu (DEGA 16) przez firmę, która prowadziła tego typu usługi dla ferm. Preparat „DEGA 16” był w Belgii zarejestrowany jako lek weterynaryjny, nie był też bezpośrednio stamtąd dystrybuowany do Polski, lecz był dystrybuowany do innych krajów (z których potencjalnie mógł trafić do naszego kraju). Ponadto, dwa inne preparaty również były

stosowane w podobny sposób w zablokowanych fermach. Niestety, jak dotąd nie przekazano szczegółowych informacji dot. dystrybucji tych preparatów do innych krajów. Wiele informacji dot. preparatów jest niedostępnych, ze względu na dochodzenie prokuratorskie prowadzone w Holandii.

Pierwotne powiadomienie ze strony belgijskiej nie zawierało informacji o dystrybucji do Polski jaj, mięsa i produktów drobiowych zawierających fipronil, jednak z uwagi na potencjalne zagrożenie na terenie całej Unii Europejskiej, Główny Lekarz Weterynarii polecił terenowym organom Inspekcji Weterynaryjnej sprawdzenie, podczas rutynowych kontroli ferm utrzymujących stada drobiu, czy w obiektach nielegalnie stosowane są preparaty biobójcze zawierające w swoim składzie fipronil. Również Komisja Europejska zwróciła uwagę, że niezbędne jest, aby wszystkie państwa członkowskie UE zachowały czujność w odniesieniu do produktów stosowanych do zwalczania ptaszyńca kurzego na fermach i w zakładach drobiarskich w celu zapewnienia, że nie będą przeprowadzane zabiegi z użyciem tej niedozwolonych substancji.

Narażenie konsumentów na fipronil niesie za sobą ryzyko wystąpienia objawów ze strony układu nerwowego, wątroby i tarczycy. Ocena ryzyka przeprowadzona przez ekspertów z Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego - Państwowego Zakładu Higieny wskazuje, że stężenia tej substancji w jajach mogą okazać się niebezpieczne dla dzieci. Podstawą do takiej oceny ryzyka są ustalone przez EFSA bardzo niskie toksykologiczne wartości referencyjne tej substancji.

Mając na uwadze powyższe właściwe jest podjęcie stosownych działań, w tym także informacyjnych, skierowanych do rolników, którzy zajmują się hodowlą zwierząt, z których lub od których pozyskuje się środki spożywcze pochodzenia zwierzęcego, w celu zwrócenia ich uwagi na zagrożenia dla zdrowia konsumentów, jak również ewentualne koszty ekonomiczne i wizerunkowe dla producentów. Wynikają one ze stosowania preparatów potencjalnie zanieczyszczonych fipronilem lub innymi niedozwolonymi substancjami, w zakładach produkcyjnych lub na fermach do przeprowadzania zabiegów związanych np. z odkażaniem.

Należy zwrócić uwagę, że zabiegi lekarsko-weterynaryjne wykonywane w gospodarstwach utrzymujących zwierzęta gospodarskie, z których lub od których pozyskuje się żywność pochodzenia zwierzęcego, mogą być wykonywane jedynie przy wykorzystaniu produktów leczniczych weterynaryjnych i produktów biobójczych, które są dopuszczone do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie z wskazanymi zasadami użycia danego produktu, np. zastosowanie u właściwego gatunku zwierzęcia, zastosowanie do

określonych czynności np. odkażanie podłóg. Dodatkowo, jeżeli chodzi o produkty lecznicze weterynaryjne do zastosowania u zwierząt, z których lub od których pozyskuje się środki spożywcze pochodzenia zwierzęcego, mogą być one nabywane jedynie u lekarza weterynarii prowadzącego praktykę lekarsko-weterynaryjną w ramach zakładu leczniczego dla zwierząt.

ZASTĘPCA DYREKTORA

Jarosław Danowski